

JULKILAUSUMA

Säkylän kulttuuriraati

JULKILAUSUMA

Kulttuuri kuuluu kaikille ja sitä on kaikkialla. Kulttuuritoiminta nähdään monipuolisena ja toimijoita on runsaasti. Sen katsotaan lisäävän sosiaalista kanssakäymistä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia sekä sen myötä vähentävän myös syrjäytymisen vaaraa.

Kulttuuriraadin esille tuomat kehitettävät asiat:

1. Yhteistyön organisointi ja kehittäminen

Kulttuurin tekijöitä on koko kunnan alueella laaja-alaisesti, mutta toiminta on pirstaleista ja kaipaa yhdistävää tekijää joko erillisen henkilön (kunnan kulttuurivastaava) tai toimielimen (kulttuurineuvosto tai kulttuuriyhdistys) toimesta.

2. Tiedottamisen koordinointi

Tiedottaminen ja kokoava markkinointi tapahtumista ja toiminnasta koetaan erityisen tärkeäksi.

3. Kulttuuritoiminnan resursointi

Toimiva kulttuuri edellyttää toimiakseen toimitiloja, henkilökuntaa sekä rahallista tukea eri muodoissa.

4. Jatkuvuuden takaaminen

Kulttuuri yhdistää eri sukupolvet ja luo yhteisöllisyyden tunteen. Keskeisenä koetaan nuorten mukaan saaminen ja saavutettavuuden lisääminen.

5. Kulttuurin arvostuksen lisääminen

Monipuolisen kulttuuritarjonnan merkitys on tärkeää ja osallistumiskynnyksen on oltava matala. Kulttuurin arvostamisen nostamiseen tulee pyrkiä tietoisesti myös kunnan toimesta. Kulttuuri pitäisi saada tietoiseksi osaksi ihmisten arkipäivää.

Toimenpide-ehdotuksia:

- kulttuuriraadin jatkopalaveri syksyllä 2019, kunta kokoonkutsujana ja lautakuntien palautteet sekä toimenpide-ehdotukset
- tiedotuslehden julkaiseminen väh. 2 kertaa vuodessa (100 Uutista –lehti) ja pysyvä infopiste, tapahtumakalenteri, paikallismessut, yhdistysluettelo
- erilaisten rahoitusmahdollisuuksien selvittäminen, esim. Leader, STEA, Opetus- ja kulttuuriministeriö, museovirasto, Suomen kotiseutuliitto jne.

Kulttuuriraadin taustaa

Säkylän kunnan kulttuuritoimi, Säkylä-seura ry ja Köyliö-seura ry kutsuivat paikallisia kulttuuritoimijoita osallistumaan Kulttuuriraatiin, jonka tavoitteena oli selvittää paikallisten kulttuuritoimijoiden näkemyksiä Säkylän kunnassa järjestettävän kulttuuritoiminnan nykytilasta ja tulevaisuuden suunnitelmista sekä kehittää uusia ehdotuksia kunnan ja kolmannen ja neljännen sektorin välisen yhteistyön tehostamiseksi.

Kulttuuriraatiin osallistuivat: Soili Anttila, Anita Hoppendorff, Anu Juva, Leena Järnfors, Lassi Kauko, Saana Kauko, Pirjo Kotiranta, Tapio Kuusisto, Olavi Mäkinen, Timo Mäntyranta, Ilpo Nurmi, Terttu Pesonen-Säilä, Mirja Reunanen, Helena Santala, Tuula Seppänen-Sirniö, Liisa

Siltanen, Tuija Välimaa, Päivi Åberg ja Ääri Raija. Säkylän kunnan edustajina toimivat sivistysjohtaja Päivi Österman ja kulttuuritoimen hallintopalvelusihteeri Sini Rekola.

Mukaan ilmoittautuneet kokoontuivat 14.5.2019 Tupalan Hoviin, jossa asiantuntija-alustusten jälkeen jakauduttiin 5 hengen pienryhmiin keskustelemaan etukäteen määritellyistä kysymyksistä. Päivän päätteeksi pienryhmien puheenjohtajat esittelivät keskustelunsa yhteenvedot, joiden pohjalta koottiin tämä julkilausuma.

Julkilausuman liitteenä ryhmäkeskustelujen pohjana olleet kysymykset (liite 1), ryhmäkeskustelujen yhteenveto (liite 2) sekä päivän ohjelma (liite 3).

RYHMÄKESKUSTELUJEN POHJANA OLLEET KYSYMYKSET

Yhdessä pohdittavat kysymykset:

Mitä kulttuuri on Säkylässä?
Miten toimijoiden välinen dialogi saadaan pysyväksi? Toimintamalli?
Visio: millainen on Säkylän kulttuurielämä v. 2030?
Omat kulttuuritoiveesi?
Mitä olen itse valmis tekemään kulttuurielämän hyväksi Säkylässä?
Palautetta, kritiikkiä tai kiitosta? Parannusehdotuksia?

Ryhmien pohdittavana olleet kysymykset:

Mitä säkyläläinen kulttuuri on?
Mitä kaikkea Säkylän kulttuuri pitää sisällään?
Miten kulttuuri edistää hyvinvointia Säkylässä?
Ketkä ovat kulttuurin kohderyhmänä Säkylässä?

Minkälainen Säkylän kulttuurielämä on sinun mielestäsi?
Miten säkyläläistä kulttuurielämää voisi kehittää, monipuolistaa?
Mitkä ovat eri kulttuuritoimijoiden roolit Säkylässä?
Millainen on kulttuuritarjonnan monimuotoisuus Säkylässä tällä hetkellä?

Millä keinoilla kuntalaiset saadaan mukaan kulttuurin piiriin?
Miten kulttuuri saadaan osaksi arkipäivää?
Miten itse tulen toimimaan kulttuuritoimijana Säkylässä?
Oletko valmis osallistumaan talkoisiin kulttuurin nimessä?
Miten aktivoida vapaaehtoisia, uusia vapaaehtoisia?

RYHMÄKESKUSTELUJEN YHTEENVETO

Mitä kulttuuri on Säkylässä?

- pienellä volyymilla yritetään saada paljon aikaan
- kulttuuri on monenlaista, musiikkipainotteinen, hyvät kesäteatterit
- kulttuuri Säkylässä on moninaista ja erilaista eri puolilla kuntaa. Köyliöläinen identiteetti on vahva, säkyläläinen ei. Sana Köyliö tulee säilymään puhekielessä (maantieteellisenä) nimenä. Vrt. Turku ja Kaskela ja Maaria, kunnat liitetty Turkuun aikojen sitten, mutta omat paikat ovat pitäneet omat nimensä. Köyliössä tärkeitä myös kyläyhdistykset, Säkylässä vastaa aktiivisuutta ainoastaan Sydänmaan kylässä.

Miten toimijoiden välinen dialogi saadaan pysyväksi? Toimintamalli?

- kunnan palkkalistoille kulttuurisihteeri/-koordinaattori, toimii virkavastuulla, luo jatkuvuutta ja on neutraali taho yhteistyön vauhdittajana
- vaihtoehto: kuten kulttuuriraati syntyi: kunnan ja molempien kotiseutuyhdistysten yhteistyönä, kunta koollekutsujana → pysyvä organisaatio = uusi yhdistys
- kumppanuussopimukset
- yhteinen päätös tarvitaan, kunta koollekutsujaksi
- eri toimijoiden välinen yhteistyö lähteen parhaiten liikkeelle face to face, ruohonjuuritasolla.
- parempi koordinointi ja tiedotus tapahtumista tarpeen.
- toimijoiden välinen dialogi edellyttäisi jatkuvaa yhteydenpitoa tietyn suunnitellun toimintamallin puitteissa ja jos millään mahdollista, henkilön pyörittämään täysipäiväisesti kulttuuritoimintaa naapurikuntien malliin. Myös kulttuuritoimijoiden ”kattoyhdistystä” voitaisiin harkita vähän Forssan Kuvion malliin?
- perustetaan KULTTUURINEUVOSTO, useamman kerran vuodessa kokoontuva, monialainen
- sosiaalisen median ryhmät tärkeitä
- Säkylässä paljon pieniä ja isompiakin toimijoita ”jossain”, jotka osallistavat toimintaansa runsaasti myös oman varsinaisen jäsenkuntansa lisäksi ihmisiä. Kokevat itsensä kulttuurin tuottajiksi.
- kunnan avustussuudet monen mielestä pieniä eikä kunnan arvostusta toimintaa kohtaan koeta korkeana
- jokainen pyrkii näkyville omilla keinoillaan. Näkyvyyden saavuttaminen usein heikkoa ja työlästä.
- kuntaliitos tuonut omat haasteensa myös kulttuurin kenttään.
- Säkylän 150-vuotisjuhlan tapahtumia on odoteltu. Vuosi olisi voinut/voisi olla vieläkin kulttuurin esiinmarssivuosi.

Visio: millainen on Säkylän kulttuurielämä v. 2030?

- monipuolista, koordinoitua, myös nuoria osallistavaa, vilkasta ja uutta ideoivaa. Tuettua.
- vuonna 2030 Säkylä on vilkas kulttuuripaikkakunta, jossa on yhdistyneet Säkylän ja Köyliön erilaiset voimavarat

- eläkeläisten määrä noussut, kulttuuritarjonnassa huomioitava vanhusten palvelu- ja hoitolaitokset
- vaikea ennustaa mitä tulee. Muutokset toimintaympäristöissä voivat olla nopeita, kunnasta riippumattomista syistä johtuvia.
- fyysisen ja henkisen kulttuurin yhdistäminen on tärkeää ja estää vastakkain asettelu näiden erilaisten toimijoiden välillä. Potkukelkkakulttuuri hieno ja toimiva esimerkki.

Omat kulttuuritoiveesi?

- yhteistyön lisääntyminen
- että kaikkia kulttuurimuotoja arvostettaisiin
- näkyvyys ja sen helppous niin toimijoille kuin kulttuuria etsiville
- toimijoille selväksi erilaiset foorumit, joissa tarjonta voi olla esillä (kunnan sivut, Visit Pyhäjärvi -sivusto, infopiste, erilaiset julkaisut). Herättelijänä olisi juuri tuo tarvittu HENKILÖ, joka ottaa yhteyttä ja johon voisi ottaa yhteyttä
- mm. Pyhäjärveen liittyvät matkailumahdollisuudet puntariin, samoin monet Köyliön kansallismaiseman kohteet
- lisää kesäkulttuuritoimintaa
- kuvataidetta lapsille
- näyttelytiloja lisää
- kirkonkylän tyhjät näyteikkunat täytettävä, hauskoja ideoita
- yhteistyössä pienempiä tapahtumia kuten museopäivä
- infotaulu torille, infopiste
- yhteiskonsertteja, mieskuorolaulua, torille lauluja, yhteislauluiltoja
- lyhyitä, paikallisia retkiä, tutustu omaan kotikuntaasi
- Huovinretki, lisää makkaratapahtumia
- Katismaan HIRSIMÖKKI, sinne nuoret töihin ja infoamaan
- ikääntyvien neuvoston tapa yhdistää liikuntatapahtumiinsa esim. yhteislaulua ja runonlausuntaa sekä ikäihmisten Sumpeilla tilaisuuden aluksi ennen esitelmää/taide-esitystä antaa lyhyt 2 – 3 min mittainen liikunta-info on 11 – 13 kertaa vuodessa tapahtuvana on merkityksellinen. Tätä ideaa kehittämällä mahdollisimman monien säkyläläistapahtumien yhteyteen voitaisiin luoda uusi kulttuurimuoti jopa koko valtakunnan alueelle.
- itse voi kulttuurielämää edistää parhaiten toimimalla jo olemassa olevia järjestöjen tai muiden yhteenliittymien kautta. Yhdistysten ja vastaavien toimintaedellytykset ja jatkuvuus on turvattava.
- kulttuuritoiveena voidaan esittää tilannetta, jossa ihmiset osallistuvat runsain joukoin kaikenlaiseen kulttuuritoimintaan. Paikallistunne on vahva, historiatietoisuus hyvä.

Mitä olen itse valmis tekemään kulttuurielämän hyväksi Säkylässä?

- esimerkkejä ryhmän jäsenten toiminnasta:
 - ylläpitää museota
 - johtaa puhallinorkesteria
 - pitää kuvataidenäyttelyjä
 - toimii aktiivisesti kotiseutuyhdistyksessä
- valmiutemme osallistua: samalla toimintatarmolla edelleen (kunnes ikä tulee vastaan).
- koska olemme täällä, olemme valmiita myös talkoihin

- olemme valmiita myös ideoimaan

Palautetta, kritiikkiä tai kiitosta? Parannusehdotuksia?

- Säkylässä paljon yhdistyksiä ja muita kulttuurialan toimijoita
- toiminta hajanaista – koordinaation puute, näkyy erityisesti tiedottamisessa
- mikä on kunnan rooli? – tarvitaan poliittista päätöksentekoa
- enemmän panostusta kunnalta
- tarvitaan kokoavaa markkinointia museoiden osalta, myös kotimuseot
- museokoulu sai kiitosta
- samoin harrastajateatteritoiminta
- Leader-hanke yhteistyön kehittämiseksi
- kunnalta panostus kokopäivätoimiseen kulttuuritoimijaan
- kulttuurikasvatussuunnitelma käyttöön, asiasta tehty kuntalaisaloite
- seurakunta mukaan
- kunta väkevämmän mukana kulttuuritoiminnan koordinoijana ja kehittäjänä
- enemmän yhdessä tekemistä
- 100 Uutista -lehti uudelleen käyttöön, menee joka talouteen, nuoret eivät enää tilaa lehtiä
- Kulttuurikartta/-kalenteri, listataan kaikki toimijat yhteen paikkaan, josta helppo löytää ulkopaikkakuntalaisenkin
- hiljaiseen hiihto- ja syyslomaan enemmän toimintaa
- kirjaston näyttelyt ovat olleet hyviä
- palautteessa toivottiin että esim. kunta pitäisi kirjaa yhdistyksistä ja tapahtumista. Sini Rekola esitteli tapahtumakalenterin, joka on jo valmiina netissä, sitä ei ole osattu käyttää.

Ryhmissä pohditut kysymykset:

Mitä säkyläläinen kulttuuri on?

- Säkylän ässät paremmin esiin
- ainut sokeritehdas Suomessa
- erityispiirre varuskunta
- siika/Pyhäjärvi
- Lalli/Henrik
- kulttuurimaisemia
- Säkylän historia paremmin esiin

Mitä kaikkea Säkylän kulttuuri pitää sisällään?

- musiikkia
- liikuntaa
- kädentaitoja
- kuvataidetta
- ruokakulttuuria

Miten kulttuuri edistää hyvinvointia Säkylässä?

- sosiaalinen kanssakäyminen lisääntyy/ syrjäytyminen vähenee
- osallistuminen aktivoi muutenkin

- terveydelliset vaikutteet
- eri sukupolvet ja eri ikäiset yhdistyvät
- henkinen hyvinvointi

Ketkä ovat kulttuurin kohderyhmänä Säkylässä?

- uudet kuntalaiset
- kesäasukkaat
- matkailijat
- kaikenlaiset kulttuuritoimijat, myös harrastajaryhmät
- lapset ja nuoret
- syrjäytyneet ja syrjäytymisvaarassa olevat
- miten tavoitetaan nelikymppiset miehet?
- kaikenikäiset
- siis kaikki säkyläläiset

Minkälainen Säkylän kulttuurielämä on sinun mielestäsi?

- Säkyläläinen kulttuurielämä on monimuotoista. Se perustuu paljolti yhdistyksiin, joita on runsaasti ja jotka järjestävät myös paljon pieniä tapahtumia. Joku yhdessä toteutettava kokoava tapahtuma puuttuu.
- Kouluikäisille lapsille ja varhaisnuorille ei ole kulttuuritarjontaa. Tämä johtuu osin siitä, että useat opettajat eivät asu kunnassa vaan tulevat naapurikunnista ja myös koulukyydit asettavat rajat yhteistyölle koulujen kanssa. Myös opettajien asenteet vaihtelevat.
- Luonnonjärvet ja Lalli hyödynnettävissä myös runsaammin.
- Matkailijat tuovat rahaa kuntaan, jos tekevät muutakin kuin käyvät torilla.

Millainen on kulttuuritarjonnan monimuotoisuus Säkylässä tällä hetkellä?

- Kulttuuritarjonta on monipuolista, laidasta laitaan.
- Paljon pieniä tapahtumia järjestetään.
- Eri kulttuuritoimijat tekevät paljon talkootöitä.
- Myös yhdistysten toimijat voisivat tiedottaa aktiivisemmin.
- Paikallislehti on hyvä kanava ja ilmaisia yhdistyspalstoja tulisi hyödyntää nykyistä paremmin.
- Toimijoiden keskinäinen dialogi tulisi saada kunnolla käyntiin.
- Kulttuuria tuottavat yhteisöt, yhdistykset ja vastaavat toimivat omien sääntöjensä mukaisesti tehden sitä, minkä ovat omassa johtosäännössään ottaneet tehtäväkseen.

Millä keinoilla kuntalaiset saadaan mukaan kulttuurin piiriin?

- kuntalaisten mukaan saaminen kulttuurin piiriin vaatii:
 - näkyvää ja innostavaa tiedottamista
 - monipuolista tarjontaa, jokaiselle jotakin. Siitä viime kädessä huolehtisi kunta.
 - kulttuurin saatavuus yhdistyneen kunnan koko alueella
 - kynnys osallistua tarpeeksi matala
 - aukioloajat väljiksi
 - kimppaosallistumista esim. ”kaksi yhden hinnalla”

- vuosittain toistuva kulttuuripolku myös aikuisille – koululaisilla jo on käytössä
- Kulttuurin markkinoinnissa tulisi kohderyhmäksi omien asukkaiden lisäksi ottaa turistik ja esim. pyhiinvaeltajat. Kesämökkiläiset on myös kokonaan unohdettu tiedottamisessa.
- Uusille asukkaille tulisi toimittaa tervetuloa –paketti, johon myös yhdistykset voisivat laittaa tapahtumiaan ja yhteystietojaan.

Miten kulttuuri saadaan osaksi arkipäivää?

- Kulttuuri tulisi saada osaksi ihmisten arkipäivää
- Pyhäjärvi ja Köyliönjärvi sekä kulttuurimaisemat tutuiksi jokaiselle kuten muukin maiseman hoito
- Kulttuurimaisema näkyviin, Säkylän rantatien ranta näkyville
- Kalastus on osa säkyläläistä perinnettä, samoin vaikkapa myllynkivet.
- Huovinrinteen varuskunta oli aiemmin myös kulttuurintuottaja, samoin Sokeritehdas.
 - Voisiko tehtaan kytkeä taas mukaan vaikkapa ruokakulttuuritapahtuman kautta – Appetit-vihannekset tuntee koko Suomi.
- Kuhinat on samanlainen kuin Kokemäen yö, metrilakua ja olutlettoja, yrittäjien juttu. Joku toisenlainen eri toimijoiden tapahtuma olisi tarpeen. Samalla voisi yleisö tutustua siihen, mitä Säkylässä on jo tarjolla.
- Jonkinlaisen elämänsisältöpäivän voisi järjestää kerran vuodessa tai joka toinen vuosi. Sinne koottaisiin kaikki kynnelle kykenevät seurat ja yhdistykset ym. esittelemään toimintaansa. Erilaiset kalastusseurat, historyayhdistykset, kuorot, kyläyhdistykset, maa- ja kotitalousnaiset, eläkeläisyhdistykset, Vpk ym. Ja osallistumiskynnyks tuohon tilaisuuteen jollain konstilla niin matalaksi, että sellainenkin, joka ei ikinä jaksaa / uskalla / kehtaa osallistua mihinkään, kokisi voivansa tulla ihmettelemään tarjontaa. Samassa yhteydessä voisi järjestää kyselyn siitä, että mitä vielä kaivattaisiin. Kysely myös siitä, olisiko jonkin toiminnan vetäjiä tarjolla. Tällaisia tilaisuuksia on varmasti joskus järjestettykin, mutta onko viime vuosina?

Oletko valmis osallistumaan talkoisiin kulttuurin nimessä?

- ryhmäläiset aina valmiita toimimaan ja talkoisiin, myös osallistumaan tapahtumiin

Miten aktivoida vapaaehtoisia, uusia vapaaehtoisia?

- toimintaan aktivointi vaatii
 - uskoa asiaan, innostusta ja motivointia
 - yhteisöllisyys antaa, ei vain ota
 - sovitaan selkeästi aikarajasta ja vastuusta rekrytoitaessa

Lisäksi huomioita:

- nuorten saaminen toimintaan mukaan on haastavaa. Voisiko se onnistua tämän hetken nelikymppisten vanhempien kautta – myös heitä motivoiden

- nuorilla ihan omanlaistaan linkittäytymistä. Pitäisi sukeltaa siihen maailmaan.
- toivomme, että kunta järjestäisi "yhdistysmessut", "harrastemessut", "kotiseutupäivät" (koko kunnan alue)

PÄIVÄN OHJELMA

8.30 - 9.00

Aamukahvit

9.00

Avauspuheenvuoro, sivistysjohtaja Päivi Österman, Säkylän kunta

9.15

Kulttuuri osana maakuntaliiton ja kuntien tehtäväkenttää
aluekehitysasiantuntija Krista Tupala, Satakuntaliitto

10.00

Kotiseututyö Suomessa – kotiseutu kuuluu ihan jokaiselle
Suomen Kotiseutuliiton valtuuston jäsen Marja Virpi

10.45

Kulttuuriyhdistys toimintamallina
kulttuurituottaja Minna Lehtola, Kulttuuriyhdistys Kuvio ry

11.30 - 12.15

Lounas

12.15

Kulttuurialan kolmannen ja neljännen sektorin rooli
prof. Maunu Häyrynen, Turun yliopiston kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen
koulutusohjelma

13.00

Ryhmätyöt alkavat

14.30

Ryhmätöiden purku ja keskustelujen yhteenveto

16.00

Päivä päättyy